

# Bmt Xavfsizlik Kengashining Terrorizmga Qarshi Sanksiyalari Va Inson Huquqlari

*Hakimov Sherzod*<sup>1</sup>

**Annotatsiya:** Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi faoliyatining qonuniyligi, xususan, uning vakolatlarining kengaytirilishi tobora ko'proq e'tiborga olinmoqda. Maqolada Xavfsizlik Kengashining xalqaro ommaviy huquqning majburiy normalari doirasidagi faoliyati, ayniqsa, maqsadli sanksiyalarni qo'llash bo'yicha baholanadi va uning huquqiy me'yorlarga muvofiqligi baholanadi.

**Kalit so'zlar:** global kurash, sanksiya, terrorizm, rezolyutsiya, Tolibon rahbariyati, uyg'urlar, koalitsiya, xalqaro tashkilot.

## KIRISH

Terrorizmga qarshi global kurashda Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi (BMT Xavfsizlik Kengashi) terrorchilik faoliyatiga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, BMT Xavfsizlik Kengashi tomonidan terrorizmga qarshi sanksiyalar qo'llanilishi ularning inson huquqlari standartlariga muvofiqligi borasida jiddiy savollar tug'diradi. Ushbu maqola Birlashgan Millatlar Tashkilotining terrorizmga qarshi sanksiyalari doirasida xavfsizlikni ta'minlash va inson huquqlarini himoya qilish o'rtasidagi nozik muvozanatni o'rganadi.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining terrorizmga qarshi kurashdagi roli:

Birlashgan Millatlar Tashkiloti BMT Nizomining VII bobiga muvofiq terrorchilik faoliyatida ishtirok etgan shaxslar, guruhlar yoki tashkilotlarga nisbatan sanksiyalar qo'llash bo'yicha rezolyutsiyalarni qabul qilish huquqiga ega. Bu sanksiyalar odatda butun dunyo bo'ylab terroristik tashkilotlarning moliyaviy tarmoqlari va operatsion imkoniyatlarini buzishga qaratilgan aktivlarni muzlatish, sayohatlarni taqiqlash va qurol embargolarini o'z ichiga oladi.

## MUHOKAMA VA NATIJALAR

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi IShID va Al-Qoida terrorchilik guruhlariga qarshi sanksiyalarni kengaytirdi. Sakkiz nafar shaxs va tashkilot sanksiyalar ro'yxatiga kiritildi. AQSh taklif qilgan rezolyutsiya 20 iyul kuni bir ovozdan qabul qilindi.

33 varaqdan iborat hujjatga ko'ra, sanksiya ro'yxatiga yana to'rt shaxsning ismi qo'shildi, buning natijasida IShID va Al-Qoida bilan aloqador deb hisoblangan 250 dan ortiq shaxs, guruh va tashkilotlarga yetdi. Ular orasida Rossiyada qidirilayotgan ikki shaxs: Malik Ruslanovich Barxanoyev va Murod Iraklievich Margoshvili (ikkalasi ham Iroq va Suriyadagi harbiy harakatlarda ishtirok etgan), shuningdek, ikki nafar indonezionalik (ulardan biri Bahrun Naim mamlakatdagi terakt uyushtiruvchisi sanaladi) Jakarta, 2016 yil 14 yanvar).[1]

Bundan tashqari, ikkita moliya instituti kiradi: Iroqdagi Selselat al Thahab Money Exchange va Suriyadagi Hanifa Money Exchange Office. Shuningdek, Suriyada faoliyat yuritayotgan "Jaysh Xolid ibn al Valid" va "Jund al-Aqso" qurolli guruhlar ham tilga olinadi.

BMT Xavfsizlik Kengashi tomonidan qabul qilingan hujjat terrorizmga qarshi kurashga qaratilgan rezolyutsiya arsenalini yanada mustahkamlaydi.

<sup>1</sup>O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi, Toshkent davlat yuridik universiteti, Mehnat huquqi yo'nalishi magistranti



BMT hisobotida aytilishicha, Tolibon bir necha terrorchi guruhlar bilan aloqador va nafaqat Afg'onistonda, balki mintaqada ham terrorchilik xavfini tug'diradi. Tolibon rahbariyatidagi guruhlar haqida ham xavotirlar bor. Hisobotda Tolibon bu borada "bog'langan va salbiy" deb nomlanadi.[2]

BMT hisobotiga ko'ra, "Al-Qoida" o'z faoliyatini qayta tiklayotgani alomatlari bor va Tolibon rahbariyati o'z nazorati ostidagi Afg'onistonni "xavfsiz boshpana" deb biladi.

Bundan tashqari, Tolibon "Iroq va Shom islomiy davlati - Xuroson viloyati" (ISIL-K)ga qarshi harakatlarni olib bormoqda. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashiga a'zo davlatlar "IShID-K"ni "Afg'oniston, qo'shni davlatlar va Markaziy Osiyodagi eng muhim terrorchilik tahdidi" deb hisoblaydi, deyiladi hisobotda.[3]

Mutaxassislarining hisob-kitoblariga ko'ra, IShID-K jangarilari soni 4000 dan 6000 gacha bo'lishi mumkin va guruh o'tgan yil davomida mamlakatda yangi o'quv lagerlarini tashkil qilgan. Hisobotda qayd etilishicha, IShID-K toliblar mafkurasidan hafsalasi pir bo'lgan etnik tojik va o'zbeklarni, shuningdek, Pokiston Toliboni (TTP)ning sobiq a'zolari va uyg'urlarni o'z safiga jalb etishni maqsad qilgan.

Hisobotda Tolibon ichidagi ichki dinamikaga ham to'xtalib o'tadi. Unda aytilishicha, Tolibon Afg'onistonda birinchi marta hokimiyatni qo'lga kiritgach (1996 yildan 2001 yilgacha) o'z boshqaruvi davrida amalga oshirilgan "pashtunlarga qaratilgan zo'ravonlik, avtokratik siyosat"ga qaytgan.[4]

Mutaxassislar Tolibon rahbariyati ichida ichki bo'linishlarni, xususan, 2016-yildan beri Tolibon yetakchisi va ilohiyotchi bo'lib kelgan Haybatulloh Oxundzodaning ta'siri kuchayib borayotganini taklif qilmoqda.

"Ushbu bo'linishlar xalqaro hamjamiyat bilan yanada hamkorlik va kelishuvga intilayotgan pragmatik fraksiya hamda xalqaro me'yorlar va qadriyatlarga to'g'ri kelmaydigan munosabat va siyosatga rioya qiluvchi konservativ elementni aks ettiradi", deyiladi hisobotda.

Tolibon rahbariyati ichidagi birlamchi bo'linishlar Haybatulloh va unga qo'shilgan fraksiyalar bilan Kobulda joylashgan guruhlar o'rtasida, Qandahordagi rahbariyatning yaqin hamkorlari va Kobul hukumatidagi faol vazirlar o'rtasida yuzaga keladi.

"Rahbariyat ichidagi turli fraksiyalarning hokimiyat uchun davom etayotgan kurashi xavfsizlik bilan bog'liq vaziyatni yanada og'irlashtiradi, raqib guruhlar o'rtasidagi qurolli to'qnashuvlar keskinlashuv xavfini tug'diradi", — deyiladi hisobotda.

Bundan tashqari, ekspertlarning fikricha, Tolibon birligining mo'rtligi yaqin bir-ikki yil davomida saqlanib qolishi mumkin.

Hisobot e'lon qilinganidan so'ng, Tolibon bunga javob qaytardi. Tolibon matbuot kotibi Zabihulloh Mujohid bu xabarni "asossiz va dushmanona" deya rad etdi. Bundan tashqari, u Tolibon rahbariyatidagi ichki bo'linishlar haqidagi da'volar afg'onlarga nisbatan "aniq dushmanlik" ekanini aytdi.[5]

"Tashkilotlararo tushuncha"ning tafsiliy ta'rifi, "bitta davlat yoki davlatlar guruhining maxsus koalitsiya yoki xalqaro tashkilot shaklida boshqarib yuritgan jinoyatlar yoki harakatsizliklar"ni aks ettiradi. Bu, oddiy tartibni buzadigan va xalqaro tinchlik va xavfsizlikka og'ir tahdidlarni o'rnatuvchi xususiylik, davlat siyosati yoki harakatlari o'zgarishiga yoki davom etishiga yo'naltirilgan ichki qarorlariga kirish uchun muolajalangan holda. Bu tushuncha, barcha davlatlar tomonidan umumiy tartibni buzadigan choralarni qo'llashni belgilaydi. Bu xalqaro huquq tomonidan qo'llab-quvvatlanadi, shuningdek, davlatlar birinchi navbatda o'z suverenitetlarini har qanday aralashishga qarshi himoya qilish bilan shug'ullanadi.

BMT Xavfsizlik Kengashi faoliyatining xususiyatlarini hisobga olgan holda, bu tushuncha barcha davlatlar tomonidan umumiy choralarni qo'llashni ta'minlaydi. Bu, xalqaro huquq tomonidan tasdiqlangan va xalqaro tashkilotlar paydo bo'lganidan beri, davlatlar o'z suverenitetlarini har qanday tashkilotning majburiy bo'lgan faoliyatidan himoya qilish uchun ishlaydi (masalan, Milliy Liga Nizomi 1919 yilda qabul qilingan 15 (8) modda, BMT Nizomi 2 (7) modda, OAS Nizomi 1948 yilda qabul



qilingan 1 (2) modda, MDH Nizomi 1993 yilda qabul qilingan maqola). BMT Xavfsizlik Kengashi qarorlari esa majburiy bo'lganlik sababli xususiydir.[6]

Yuqoridagi ma'lumotlarga ko'ra, BMT Xavfsizlik Kengashi tomonidan maqsadli sanksiyalar qabul qilinishi siyosiy chora sifatida hisoblanadi. Bu sanksiyalar, shaxslarning jinoyatlar uchun jazoga o'xshash shaklda qaror qilinmasligi, ularning huquqlariga shuningdek, ularning yagona tartibda ko'rib chiqilish va ko'mir aybloligi olmaganligi maqsadli ravishda himoya qilinmasligi tufayli aniqlangan, lekin ularning o'z manfaatlarini himoya qilish imkoniyati mavjud emas. Shunday qilib, BMT Xavfsizlik Kengashi o'zining muqaddas maqsadlarini joriy etishga qaratilgan sudlovga bo'lgan huquqni buzishlari uchun jazo tayinlashi mumkin, ammo bu jinoyatlar sifatida ko'rilmaydi (masalan, sudlovga tortilgan odamlar nol jinoyatchilar hisoblanadi).

BMT Xavfsizlik Kengashi qarorlarini va qabul qilingan asoslarni bajarish uchun davlatlar majburdir va ularga o'xshash ravishda xalqaro tinchlik va xavfsizlikka tahdid solmaganda majburdir. BMT Xavfsizlik Kengashi me'yorlari va qoidalarining buzilishiga yo'l qo'yish, dunyodagi qarindoshlik munosabatlarning buzilishiga olib keldi va barcha jamiyat qadriyatlarini himoya qilish zaruratini o'qlovchi.

Bu amalda, ro'yxatga kiritilgan shaxslarni hisobga olgan holda, jamoat qadriyatlarini himoya qilish zarurati va boshqa normativ normalar bilan mos ravishda davlatlar Xavfsizlik Kengashi sanksiyalarini to'g'ridan-to'g'ri buzishlari mumkin. Shunday qilib, uzoq muddatli shaxslarga qarshi sanksiyalar va ekspert - o'rtoq holatda oqibatlanadi. Ba'zi hollarda, BMT Xavfsizlik Kengashi xalqaro jinoyatlarni sodir etishda ayblanmagan mansabdor shaxslarga qarshi sanksiyalar qo'llaydi, ammo bu sanksiyalar xalqaro tinchlik va xavfsizlikka ix davlat diplomatlari, raddiyalari va fuqarolari faoliyati natijasida vujudga kelishi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tahdidlarning oldini olish maqsadida amalga oshiriladi.[7]

### **Inson huquqlari bilan bog'liq muammolar:**

Terrorizmga qarshi sanksiyalarning asosiy maqsadi global xavfsizlikni mustahkamlash bo'lsa-da, ularning amalga oshirilishi ba'zida inson huquqlarining mumkin bo'lgan buzilishlari haqida xavotir uyg'otadi. Tanqidchilarning ta'kidlashicha, sanksiyalar odamlarning asosiy huquqlarini, jumladan, adolatli sudlanish, harakatlanish erkinligi va asosiy ehtiyojlardan foydalanish huquqini buzishi mumkin. Bundan tashqari, maqsadli hududlardagi tinch aholi orasida gumanitar azob-uqubatlar kabi kutilmagan oqibatlar xavfi mavjud.

### **Huquqiy baza:**

Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan sanksiyalar qo'llanilishi xalqaro huquqqa, shu jumladan inson huquqlari normalariga mos kelishi kerak. Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan rezolyutsiyalar zaruriyat, mutanosiblik va diskriminatsiyaga yo'l qo'ymaslik tamoyillariga muvofiq bo'lishi kerak, ularning xalqaro huquqda qonuniyligini ta'minlash. Bundan tashqari, sanksiyalar inson huquqlariga ta'sirini baholash va tegishli choralarni o'zgartirish uchun muntazam ravishda ko'rib chiqilishi kerak.

### **Inson huquqlarini himoya qilish:**

Terrorizmga qarshi sanksiyalarning inson huquqlariga potentsial salbiy ta'sirini yumshatish uchun bir nechta kafolatlar mavjud bo'lishi kerak. Jumladan, adolatli va shaffof listing va delisting tartib-qoidalari, shuningdek, inson huquqlari standartlariga rioya etilishini nazorat qilish bo'yicha samarali nazorat mexanizmlari kabi qonuniy jarayonning mustahkam mexanizmlari shular jumlasidandir. Bundan tashqari, maqsadli sanksiyalar tinch aholiga yetkaziladigan zararni minimallashtirish va kerak bo'lganda gumanitar imtiyozlarni ta'minlash uchun moslashtirilishi kerak.

### **Xalqaro hamkorlik:**

Terrorizmga qarshi kurash va inson huquqlari o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlikni hal qilish davlatlar, xalqaro tashkilotlar va fuqarolik jamiyati ishtirokchilarining yaqin hamkorligini talab qiladi. Davlatlar inson huquqlari bo'yicha majburiyatlarni bajargan holda sanksiyalar rejimlarini qo'llash



bo'yicha ilg'or tajriba va saboqlarni almashishlari kerak. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Inson huquqlari bo'yicha Oliy komissari boshqarmasi kabi xalqaro tashkilotlar davlatlarga ushbu nozik muvozanatni saqlashda texnik yordam va yo'l-yo'riq ko'rsatishi mumkin.

Global terrorizm tahdidlari ortidan Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi (BMT Xavfsizlik Kengashi) maqsadli sanksiyalarni qo'llash orqali terrorizmga qarshi kurashish uchun muhim choralar ko'rdi. Ushbu sanksiyalar terrorchilik faoliyati va tarmoqlarini buzishga qaratilgan bo'lsa-da, ularning inson huquqlari tamoyillariga muvofiqligi haqida munozaralar davom etmoqda.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining terrorizmga qarshi sanksiyalari odatda terrorchilik faoliyatiga aloqadorlikda gumon qilingan shaxslar, guruhlar va tashkilotlarga qaratilgan. Bu choralarga aktivlarni muzlatish, sayohatlarni taqiqlash va qurol embargosi va boshqalar kiradi. Maqsad terror tashkilotlarini moliyaviy va operatsion jihatdan yakkalab qo'yish va layoqatsizlantirishdir.[8]

Biroq, tanqidchilarning ta'kidlashicha, bu sanksiyalarning amalga oshirilishi ba'zan inson huquqlarining asosiy tamoyillarini e'tibordan chetda qoldiradi. Asosiy tashvishlardan biri bu sanksiyalarga duchor bo'lgan shaxslar uchun tegishli jarayon va adolatli sud huquqlarining yo'qligi. Ko'pincha, shaxslar o'zlarini sanksiyalar ro'yxatiga kiritilgan holda, ularga qarshi ayblovlar haqida xabardor bo'lmasdan yoki o'zlarini himoya qilish imkoniyatini bermasdan topadilar. Shaffoflik va javobgarlikning yo'qligi noto'g'ri nishonga va obro'ga putur etkazishi mumkin.

Bundan tashqari, sanksiyalar og'ir gumanitar oqibatlariga olib kelishi mumkin, ayniqsa oziq-ovqat, dori-darmon va insonparvarlik yordami kabi asosiy ehtiyojlarga ta'sir qilganda. Mojarolardan jabr ko'rgan hududlarda sanksiyalar mavjud gumanitar inqirozlarni kuchaytirishi, begunoh fuqarolarga ta'sir qilishi va ularning hayot va sog'liq huquqlarini buzishi mumkin.

Bundan tashqari, sanksiyalarning so'z va uyushmalar erkinligiga ta'siri haqida xavotirlar mavjud. Ayrim hollarda ayrim shaxslar yoki guruhlar siyosiy qarashlari yoki targ'ibot ishlariga ko'ra nishonga olinishi, norozilikni bo'g'ishi va inson huquqlari himoyachilari faoliyatiga to'sqinlik qilishi mumkin.

Ushbu muammolarni hal qilish va inson huquqlari standartlarini qo'llab-quvvatlash uchun Birlashgan Millatlar Tashkiloti o'zining sanksiyalar rejimlari xalqaro huquq, jumladan, xalqaro inson huquqlari qonunlariga muvofiqligini ta'minlashi kerak. Bu listing va delisting jarayonlarida oshkoralikni, shuningdek, shaxslarning o'z nomiga e'tiroz bildirishi uchun mustahkam mexanizmlarni talab qiladi.

Bundan tashqari, BMT Xavfsizlik Kengashi sanksiyalarning insonparvarlik ta'sirini yumshatishni gumanitar imtiyozlarni engillashtirish va jabrlangan aholi uchun muhim tovarlar va xizmatlardan foydalanishni ta'minlash choralarini ko'rish orqali birinchi o'ringa qo'yishi kerak. Bundan tashqari, sanksiyalar inson huquqlari himoyasiga beixtiyor putur yetkazmasligi uchun fuqarolik jamiyati va inson huquqlari tashkilotlari bilan hamkorlik qilishga harakat qilish kerak.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi terrorizm bilan bog'liq global tahdidlardan so'ng ushbu xavf-xatarlarga qarshi kurashish uchun turli chora-tadbirlar, jumladan, sanksiyalar qabul qildi. Ushbu sa'y-harakatlar xalqaro tinchlik va xavfsizlikni saqlash uchun muhim bo'lsa-da, ular ko'pincha inson huquqlari bilan bog'liq tashvishlar bilan kesishadi. Terrorizmga qarshi sanksiyalarning qo'llanilishi xavfsizlik imperativlari va asosiy huquq va erkinliklarni himoya qilish o'rtasidagi muvozanat haqida jiddiy savollar tug'diradi.[9]

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi o'z rezolyutsiyalari orqali terrorizm bilan bog'liq shaxslar, guruhlar va tashkilotlarga maqsadli sanksiyalar qo'llash uchun asos yaratdi. Bu sanksiyalar, odatda, terror tashkilotlari va ularning tarafdorlari faoliyatini to'xtatishga qaratilgan aktivlarni muzlatish, sayohatlarni taqiqlash va qurol embargosini o'z ichiga oladi. Biroq, sanksiyalar uchun jismoniy yoki yuridik shaxslarni belgilash jarayoni va bu choralarini amalga oshirish ba'zan inson huquqlarining buzilishiga olib kelishi mumkin.

Asosiy muammolardan biri terrorizmga qarshi sanksiyalar nishoniga olinganlarga tegishli jarayon va adolatli munosabatni ta'minlashdan iborat. Jismoniy shaxslar yoki yuridik shaxslarni ro'yxatga olish mezonlari ko'pincha keng va shaffof bo'lmasligi mumkin, bu o'zboshimchalik yoki noto'g'ri



belgilashlar haqida tashvishlanishga olib keladi. Bundan tashqari, sanksiyalar to'g'risidagi qarorlar ro'yxatidan chiqarib tashlash va shikoyat qilish tartib-qoidalari ko'pincha noaniq va kirish imkoni yo'q bo'lib, zarar ko'rgan tomonlarning o'z tayinlanishiga e'tiroz bildirish va huquqni himoya qilish huquqini rad etadi.

Bundan tashqari, terrorizmga qarshi choralar ko'rilmagan oqibatlarga olib kelishi mumkin, jumladan, so'z erkinligi, uyushmalar va harakatlanish huquqlarini cheklash. Aksiterrorizm qonunlari va siyosatlari milliy xavfsizlik niqobi ostida norozilikni bostirish, ozchilik guruhlarini nishonga olish yoki siyosiy muxolifatni cheklash uchun ishlatilishi mumkin. Bundan tashqari, sanksiya rejimlari sanksiyalangan mamlakatlarda gumanitar yordam va iqtisodiy rivojlanishga to'sqinlik qilib, tinch aholiga beixtiyor zarar etkazishi mumkin.

Ushbu qiyinchiliklarga qaramay, BMT tizimida terrorizmga qarshi sanksiyalarning inson huquqlariga ta'sirini bartaraf etish mexanizmlari mavjud. Xavfsizlik Kengashining Terrorizmga qarshi kurash qo'mitasi va uning yordamchi organlari sanksiya rejimlarining amalga oshirilishini nazorat qiladi va xalqaro huquq, jumladan, inson huquqlari standartlariga rioya etilishini ta'minlash uchun a'zo davlatlar bilan hamkorlik qiladi. Bundan tashqari, BMTning Inson huquqlari bo'yicha Oliy komissari boshqarmasi davlatlarga terrorizmga qarshi choralarini inson huquqlari tamoyillariga muvofiqlashtirishda yo'l-yo'riq va yordam beradi.[10]

Terrorizmga qarshi sanksiyalarning inson huquqlari me'yorlariga muvofiqligini oshirishga qaratilgan sa'y-harakatlar davlatlar, xalqaro tashkilotlar, fuqarolik jamiyati va jabrlangan jamoalar ishtirokida ko'p tomonlama yondashuvni talab qiladi. Davlatlar terrorizmga samarali qarshi turish, xavfsizlik imperativlari va inson huquqlarini himoya qilish o'rtasida nozik muvozanatni saqlash bilan birga, xalqaro inson huquqlari bo'yicha o'z majburiyatlarini bajarishi kerak. Oshkoralik, hisobdorlik va qonun ustuvorligini hurmat qilish terrorizmga qarshi choralar ular himoya qilishga intilayotgan huquqlarni buzmasligini ta'minlashning muhim elementlari hisoblanadi. Terrorizmga qarshi kurashda inson huquqlari tamoyillarini qo'llab-quvvatlagan holda, davlatlar terrorizmga qarshi global kurashning qonuniyligi va samaradorligini kuchaytirishi va hamma uchun asosiy erkinliklarni himoya qilishi mumkin.

## **XULOSA**

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi tomonidan terrorizmga qarshi sanksiyalar joriy etilishi xavfsizlik va inson huquqlarini himoya qilish imperativlarini muvozanatlashda murakkab muammo tug'diradi. Sanksiyalar terrorizmga qarshi kurashda muhim vosita bo'lsa-da, ular xalqaro huquq va inson huquqlari standartlariga mos ravishda amalga oshirilishi kerak. Kuchli kafolatlarni o'z ichiga olgan va xalqaro hamkorlikni rag'batlantirgan holda, davlatlar barcha shaxslarning asosiy huquqlari va qadr-qimmatini himoya qilgan holda terrorizmga qarshi samarali kurasha oladilar. Terrorizmga qarshi sanksiyalar global terrorizm tahdidlariga qarshi turishda hal qiluvchi rol o'ynasada, ular inson huquqlari tamoyillarini hurmat qiladigan va qo'llab-quvvatlaydigan tarzda amalga oshirilishi kerak. Terrorizmga qarshi kurash imperativini inson huquqlarini himoya qilish bilan muvozanatlash kutilmagan oqibatlarni yumshatish va barcha shaxslarning huquqlarini himoya qilish uchun ehtiyotkorlik bilan ko'rib chiqish va birgalikda harakat qilishni talab qiladi.

## **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR**

1. Борисов Д.А. Экстремизм и контртеррористическая повестка ООН в XXI веке // *Мировая политика*. — 2018. — № 1. — С.48-57. DOI: 10.25136/2409-8671.2018.1.24348. URL: [http://enotabene.ru/wi/article\\_24348.html](http://enotabene.ru/wi/article_24348.html)
2. Деятельность системы Организации Объединенных Наций по осуществлению Глобальной контртеррористической стратегии Организации Объединенных Наций Доклад Генерального секретаря 20 апреля 2018 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://undocs.org/ru/A/72/840>.
3. Awotoye T.O. State responsibility as a panacea to international terrorism // *Humanities and Social Sciences*. 2013. Vol. 1. № 1. Pp. 28-45.





4. Byanchi A. BMT Xavfsizlik Kengashining terrorizmga qarshi chora-tadbirlari samaradorligini baholash: qonuniylikka intilish -cy va uyg'unlik // Yevropa xalqaro huquq jurnali. 2007. jild. 18, № 5. P. 881–919.
5. Kannizzaro E. Makiavel momenti? BMT Xavfsizlik Kengashi vaqonun ustuvorligi // Xalqaro tashkilotlar Qonun sharhi. 2006. № 3. P. 189–224.
6. Konte A. Inson huquqlariga rioya qilish bo'yicha qo'llanma Terrorizmga qarshi kurash. Vashington: Global markazi Koun -Terrorizm bo'yicha hamkorlik, 2008 yil.
7. Doehring K. Qonunga xilof qarorlar Xavfsizlik xizmati Kengash va ular Huquqiy oqibatlar // Maks Plank Yeshitish kitobining Birlashgan Millatlar Tashkiloti Qonuni. 1997. P. 91–109.
8. Eytel T. The BMT Xavfsizlik Kengashi va uning Kelajakdagi hissadala Xalqaro huquq // Maks Plank yili -Birlashgan Millatlar Tashkiloti Qonuni kitobi. 2000. P. 53–71.
9. Farral JM Birlashgan Millatlar Tashkilotining Sanktsiyalari va Qonun ustuvorligi. Kembrij: Kembrij universiteti university Press, 2009 yil.
10. Fassbender B. Maqsadli sanktsiyalar va Muddati Jarayon: ishchi qog'ozning the Humboldt-Universit ä t zu Berlin // [Elek -tronic resurs] // Birlashgan Millatlar Tashkiloti.

